

KommunstyrelsenLänsstyrelsen Stockholm
Landsbygdsavdelningen**Yttrande på remiss från Länsstyrelsen avseende
vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i
Stockholms län**

Dnr KS22/36

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar remissyttrandet daterat 2022-03-10 beträffande Vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län.
2. Kommunstyrelsen beslutar att ge Kommunstyrelsens ordförande i uppdrag att underteckna yttrandet.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har remitterat ett förslag till vägledning hur jordbruksmarken ska hanteras i den fysiska planeringen. Vägledningen har tagits fram i samarbete med Region Stockholm.

Planeringsenheten ser positivt på att en ny vägledning hur jordbruksmarken ska hanteras i den fysiska planeringen tas fram. Planeringsenheten ser ett behov att utveckla vissa delar för att ge ett bättre stöd. Det gäller främst del 1 och det digitala verktyget.

Beslutsunderlag

Yttrande – Remiss dec 2021 Länsstyrelsen, Vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län (KS22/36) 2022-03-10

Remiss dec 2021 Länsstyrelsen, Vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län

Missiv - Remiss av vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län daterad 2021-01-12

Ärendet

Länsstyrelsen i Stockholms län har remitterat ett förslag till vägledning hur jordbruksmarken ska hanteras i den fysiska planeringen. Vägledningen har tagits fram i samarbete med Region Stockholm. Bakgrunden är att den tiogradiga indelningen av Sveriges åkermark, som dåvarande Lantbruksstyrelsen tog fram i början av sjuttioalet, inte längre är användbar vid prövning av exploatering på jordbruksmark. Underlaget är föråldrat och indelningen för grov. Underlaget uppfyller inte kraven för att vara ett godtagbart underlag.

Syftet med den rådgivande vägledning är att den ska vara till stöd och underlätta för kommunerna i deras bedömning av jordbruksmarken vid den fysiska planeringen. Genom förtydliganden och kunskapshöjning ska vägledningen kunna bidra till att hållbara och väl avvägda beslut fattas för jordbruksmarken i den kommunala planeringen.

Vägledningen är uppdelad i två delar. Den första delen fungerar som en vägledning i lagstiftning, de vägledande regionala ställningstaganden och förhållningssätt som berör jordbruksmarken i den fysiska planeringen.

Enligt lagstiftningen måste följande frågor besvaras i planeringsprocessen för jordbruksmark som riskerar att exploateras:

- Är marken brukningsvärd jordbruksmark?
- Är det ett väsentligt samhällsintresse som tillgodoses genom exploateringen?
- Kan behovet tillgodoses på ett annat sätt som är tillfredsställande från allmän synpunkt genom att annan mark används?

Del 1 i vägledningen avser ge råd hur dessa frågor bör hanteras och utredas i olika skeden i den fysiska planeringen och vid bygglov. Exempelvis genom framtagande av konsekvensanalys för jordbruksmarken.

Den andra delen är ett kunskapsunderlag över jordbruksmarken och jordbrukets förutsättningar. Bland annat beskrivs jordbruksmarkens koppling till globala, nationella och regionala mål och utmaningar med storstadsnära jordbruk.

Till vägledningen hör även två bilagor (*Förteckning över lagstiftning som rör jordbruksmark och Förteckning över beslutsunderlag för jordbruksmark*) och ett digitalt verktyg

Yttrandet ska vara Länsstyrelsen till handa senast den 15 april 2022.

Planeringsenheten bedömning

Planeringsenheten ser positivt på att en ny vägledning hur jordbruksmarken ska hanteras i den fysiska planeringen tas fram. Planeringsenheten delar uppfattningen om att åkermarkskateringen från 1970-talet är föråldrad och inte alltid överensstämmer med verkligheten. Enheten ser positivt på att vägledningen både ska vara rådgivande och stöd samt öka kunskapen för området. Det banar för att väl avvägda beslut fattas för jordbruksmarken.

Vägledningens uppdelning i två delar och kapitelindelning är bra. Nedan redovisas synpunkter för respektive del, bilagor och digitalt verktyg.

Del 1. Jordbruksmarken i den fysiska planeringen

Planeringsenheten ser ett behov av att utveckla och förtydliga denna del för att kunna bli en bra vägledning i den fysiska planeringen. Texten är till stora delar bra och informativ.

Planeringsenheten saknar dock sammanfattningar för att möjliggöra en snabb överblick. Enheten önskar även en tydligare vägledning hur bedömningar ska göras i vissa avseenden i den fysiska planeringen. Det behöver exempelvis bättre tydliggöras vilka ytor och storlek på ytor som ska ingå vid en alternativ lokaliseringsprövning om detta inte gjorts i översiktsplanen eller i tidigare skeden. Ska det prövas inom fastighetsgräns, kommunens mark eller hela kommunen? Hur ska avvägning göras mellan RUFs och Översiktsplan om de har angett olika markanvändning? Det är önskvärt med bättre vägledning för hur små ytor kan vara för att driva rationellt jordbruk samt hur kvalitet på bördigheten bedöms. Vidare önskas bättre vägledning vid viktning av olika allmänna intressen i lokaliseringsprövningen, till exempel vid lokalisering av en skola som inte bara styrs av platsens förutsättningar utan behöver förhålla sig till ett skolupptagningsområde. Enheten ser stora svårigheter i att hinna ta fram föreslagna konsekvensanalyser i samband med ansökan planbesked och samtidigt klara lagkrav om att lämna besked inom fyra månader, om detta inte gjorts i översiktsplanen.

Vidare behöver del 1 bli mer pedagogisk och instruktioner behöver tas fram hur denna del kan användas parallellt kopplat till de frågor som ska utredas med hjälp av det digitala verktyget samt hur det ska tolkas. Det behöver tydliggöras om det räcker med det digitala verktyget för att göra bedömning och utreda de frågor som anges eller expertkompetens behövs.

Önskemål om checklista eller sammanfattande punktlista över de utredningar och frågor som ska hanteras i de olika skedena.

Del 2. Kunskapsunderlag jordbruksmark

Planeringsenheten är positiv till innehållet i del 2 och har inga ytterligare synpunkter.

Bilaga 1, Förteckning över lagstiftning som rör jordbruksmark

Planeringsenheten är positiv till bilaga 1 och har inga ytterligare synpunkter.

Bilaga 2, Förteckning över beslutsunderlag för jordbruksmark

Planeringsenheten är positiv till bilaga 2 och har inga ytterligare synpunkter.

[Det digitala informations och kartunderlaget för jordbruksmark i Stockholms län](#)

Planeringsenheten bedömer att det digitala informations och kartunderlaget för jordbruksmark i Stockholms län har stor förbättringspotential. Plattformen upplevs ha tekniska brister. Stöd behövs för hur de olika lagren ska tolkas och tillsammans med Del 1 utgöra underlag för bedömningar av de olika frågorna.

Nedan listas några av de brister som planeringsenheten uppfattat.

- Zoomningsfunktionen har brister. Behöver kunna zooma in mer för en mer detaljerad inblick
- Närliggande färgsättning skapar otydlighet.
- Legend/teckenförklaringen visar sig inte helt beroende på vilken webbläsare eller lager som används. Teckenförklaringar kan vara beskurna och oläsliga.
- Brukningsvärd jordbruksmarken är svår att bedöma utifrån kartmaterialet, dvs om och/eller hur underlaget kan/ska viktas i bedömningen.

- Det är svårt att läsa ut en helhetsbild över jordbruksmarkens status på den berörda platsen eller kommunövergripande.
- Kartlager 3, Förändring över tid. Det behövs en tydligare förklaring för de olika kartlagren.
- Kartlager 4, Jordbruksmark i strategiska bebyggelselagen är svår att tolka innebörden. Avgränsningarna och vad som faktiskt är klickbart är otydligt. Dock bra med information när man väl har lyckats klicka på rätt ställe.
- Kartlager 5, Jordbruksblock. Vissa ytor angränsar och sitter ihop. Men är uppdelade i olika kategorier ändå i kartan.
- Kartlager 7, Normskörd. Svårt att förstå hur den påverkar alla delar av kommunen eftersom det är en generell skala
- Kartlager 11, Jordbruksmark - alla kartlager, är en god tanke med bra funktioner men svårnavigerad rent tekniskt.
- Det är önskvärt att ha karta där fastighetsgränser kan visas.
- Det är önskvärt med lager för aktiva jordbruksmarker.
- Det är önskvärt att kunna spara vyer och lager.
- Det är önskvärt att kunna ändra opaciteten på lagren.
- Det är viktigt att verktyget inte har lika grovt indelning som tidigare vägledning.
- Det är önskvärt att samtliga ytor som visas i kartvisaren bör vara klickbara, med någon slags informationsruta.
- Det är önskvärt att om samtliga kartlager fanns tillgängliga som WMS:er.
-

Remissyttrande ska lämnas senast den 15 april 2022.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår planeringsenheten att Kommunstyrelsen antar remissyttrandet daterat 2022-03-20 beträffande Vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län och att Kommunstyrelsen beslutar att ge Kommunstyrelsens ordförande i uppdrag att underteckna yttrandet.

Beslutet expedieras till

Planeringsenheten
Länsstyrelsen

För Ekerö kommun

Tommie Eriksson
Miljö- och stadsbyggnadschef

Emma Embretsen
Planeringschef